

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 227/09-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 2. júna 2009 predbežne prerokoval sťažnosť Š. D., t. č. vo výkone trestu, zastúpeného advokátom JUDr. T. S., T., vo veci namietaného porušenia práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom Najvyšším súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. 6 Tdo 6/2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Š. D. o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. mája 2009 doručená sťažnosť Š. D., t. č. vo výkone trestu (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v konaní vedenom Najvyšším súdom Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) pod sp. zn. 6 Tdo 6/2009. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 9. mája 2009.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 3 T 147/2006 z 15. januára 2008 v spojení s opravným uznesením z 19. mája 2008 uznaný vinným zo spáchania zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a) ods. 2 písm. d) Trestného zákona v jednočinnom súbehu

s prečinom nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 a ods. 2 písm. a) a b) Trestného zákona za to, že „v období od 01. 09. 1999 až doposiaľ v P., neustále vulgárne a oplzlo nadával svojej manželke, poškodenej O. D., bil ju päťami po rukách, udieral o stenu, v roku 2004 v presne nezistený deň, ju udieral päťami do tváre, dňa 10. 02. 2006 v čase od 20.00 hod. jej vulgárne a oplzlo nadával, chytil ju pod krkom, takto ju pritiahol k stene a búchal ju o ňu, ťahal za vlasy, udrel dva razy päťou do hrudníka, kopal do nôh a kolien, vyhrážal sa jej tým, že si kúpi pištoľ a touto sa zabije, potom začal v bite všetko rozbiť a vyhadzovať kvety z balkóna, dňa 12. 02. 2006 v čase o 13.00 hod. búchal na dvere bytu, vyhrážal sa jej zabitím, vulgárne a oplzlo jej nadával, po vpustení do bytu ňou triasol, dňa 13. 02. 2006 o 9.00 hod. búchal na dvere, pričom sa jej vyhrážal, že ak neotvorí nedožije sa rána, pričom po vojení do bytu ju udrel dlaňou po tvári, dňa 13. 02. 2006 o 19.00 hod. a následne o 21.00 hod. toho dňa búchal na okná jej bytu a na balkónové sklo, ktoré rozbil, vyzváňal a vyhrážal sa jej, že keď neotvorí vyvalí mrežu, kúpi pištoľ a zabije ju, čo u poškodenej O. D. vyvolalo strach o jej život a bezpečnosť a spôsobilo jej stres a psychické utrpenie, pričom dňa 10. 02. 2006 v čase o 20.00 hod. v P. vulgárne nadával svojej dcére, poškodenej D. D., následne ju chytil pod krkom a škrtil ju, pričom sa jej vyhrážal zabitím, pretože mala nahovoriť svoju matku O. D., aby sa od neho odsťahovali.“. Za uvedený skutok mu bol uložený úhrnný trest odňatia slobody v trvaní sedem rokov nepodmienečne so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. Bolo mu uložené aj ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou. Uznesením Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 To 45/2008 zo 7. októbra 2008 bolo odvolanie sťažovateľa proti rozsudku okresného súdu zamietnuté. Krajský súd konštatoval, že okresný súd správne zistil skutkový stav a správne kvalifikoval po právnej stránke konanie sťažovateľa. Odvolacie námietky považoval za účelové v snahe zbaviť sa trestnej zodpovednosti za spáchané skutky.

Sťažovateľ podal proti uzneseniu krajského súdu dovolanie, ktoré odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Konkrétne namietal, že poškodenej (manželke) nikdy fyzicky neublížoval. Zaprotokolované výpovede poškodenej sú účelovo štylizované tak, aby konanie sťažovateľa naplňovalo skutkovú podstatu zločinu. V ďalšom už odmietla vypovedať. Obdobie páchania trestnej činnosti je vymedzené veľmi

široko, keď toto malo trvať od 1. septembra 1999 „až doposiaľ“, teda až do 19. mája 2008, keď bolo vydané opravné uznesenie okresného súdu. Sústavné fyzické a psychické násilie náležitej intenzity nie je preukázané v žiadnej etape takto vymedzeného obdobia. Skutkové vymedzenie je nepresné, lebo nie je uvedené, kedy presne mal sťažovateľ poškodenej vulgárne a oplzlo nadávať, biť ju atď. Z formulácie výrokovej vety vyplýva, že malo ísť o malý počet jednorázových konaní v čase od 1. septembra 1999 do 9. februára 2006 s veľmi nízkou intenzitou, a preto toto konanie nemožno právne kvalifikovať tak, ako to všeobecné súdy urobili. Udalosti, ku ktorým malo dôjsť v období od 10. februára 2006 do 13. februára 2006, sú vymyslené, čo vyplýva nepriamo aj zo svedeckých výpovedí Ing. B., Ing. K., PhDr. M. a Š. Nezodpovedá skutočnosti znalecké zistenie, podľa ktorého by mal byť sťažovateľ závislý na alkohole. Jeho konanie vykazuje maximálne intenzitu priestupku.

Uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 6 Tdo 6/2009 z 10. marca 2009 bolo dovolanie sťažovateľa odmietnuté. Uznesenie bolo doručené jeho obhajcovi 26. marca 2009. Najvyšší súd dospel k záveru, že z obsahu podaného dovolania je zrejmé, že v posudzovanej veci sa napáda správnosť skutkových zistení nižších súdov, pričom sťažovateľ existenciu uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku videl zjavne v skutkových zisteniach, ktoré považuje za nesprávne, a to v dôsledku nesprávneho hodnotenia vykonaných dôkazov. Sťažovateľ nesúhlasí so závermi najvyššieho súdu. V podanom dovolaní jasne poukázal na to, že skutkové závery všeobecných súdov vonkoncom nezodpovedajú zistenému skutkovému stavu a všeobecné súdy sa nevysporiadali so všetkými rozhodujúcimi dôkazmi a skutočnosťami. Okrem toho namietal, že aj pri zistenom a ustálenom skutkovom stave nie je možné jeho konanie kvalifikovať podľa § 208 ods. 1 písm. a) ods. 2 písm. d) v spojení s § 360 ods. 1 a ods. 2 písm. a) a b) Trestného zákona, lebo v priebehu inkriminovaného obdobia nedošlo prakticky k ničomu, poškodená sa na sťažovateľa nikde a nikomu nestážovala, nenavštívila lekára, nepodala na sťažovateľa trestné oznámenie. Konkrétne ustálené sporné konania sťažovateľa dosahujú nanajvýš intenzitu priestupku, čo vylučuje použitú právnu kvalifikáciu. Vzhľadom na uvedené skutočnosti najvyšší súd pochybil, keď jeho dovolaniu nevyhovel. Zasiahol tým do označeného práva podľa dohovoru.

Sťažovateľ žiada vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označeného článku dohovoru v konaní vedenom najvyšším súdom pod sp. zn. 6 Tdo 6/2009 s tým, aby bolo uznesenie z 10. marca 2009 zrušené a vec vrátená na ďalšie konanie. Požaduje tiež náhradu trov právneho zastúpenia advokátom v sume 247,70 eur. Napokon žiada aj o vydanie dočasného opatrenia, ktorým by sa odložila vykonateľnosť rozsudku okresného súdu v spojení s opravným uznesením a s uznesením krajského súdu.

Z uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 6 Tdo 6/2009 z 10. marca 2009 vyplýva, že dovolanie sťažovateľa proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 3 To 45/2008 zo 7. októbra 2008 bolo odmietnuté. Podľa názoru najvyššieho súdu, hoci dovolanie bolo vo veci prípustné, bolo podané oprávnenou osobou prostredníctvom obhajcu, v zákonnej lehote a na určenom mieste, neboli splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku. Obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takého dovolacieho dôvodu podľa § 371 Trestného poriadku. Pokiaľ to tak nie je a podané dovolanie len formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, hoci v skutočnosti obsahuje argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu, ide o dovolanie, ktoré je potrebné odmietnuť podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku. Z obsahu podaného dovolania je celkom zrejmé, že v posudzovanej veci je napadnutá správnosť skutkových zistení všeobecných súdov. Existenciu uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku sťažovateľ totiž videl zjavne v skutkových zisteniach, ktoré považuje za nesprávne, a to v dôsledku nesprávneho hodnotenia vykonaných dôkazov. Pritom z ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku celkom zreteľne vyplýva, že dôvodom dovolania nemôže byť samo osebe nesprávne skutkové zistenie, lebo takýto dôvod uvedený nie je. Dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave v zákone výslovne uvedených procesných a hmotnoprávnych chýb, nie však k revízii skutkových zistení urobených súdmi prvého alebo druhého stupňa. Ťažisko dokazovania je totiž v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňovať, prípadne korigovať len odvolací súd. Dovolací súd nie je všeobecnou treťou inštanciou zameranou na preskúmavanie všetkých rozhodnutí súdu druhého stupňa a samotnú správnosť a úplnosť skutkových zistení nemôže

posudzovať už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní sám vykonávať. Preto pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili sudy prvého a druhého stupňa. V posudzovanej veci to v konečnom dôsledku znamená, že pre dovolací súd sú rozhodujúce skutkové zistenia, podľa ktorých sťažovateľ spáchal skutky, tak ako sú tieto vymedzené v takzvanej skutkovej vete rozsudku okresného súdu, keďže krajský súd tieto nenechal. Skutkovému stavu tak, ako bol zistený a popísaný v rozsudku okresného súdu, však zodpovedá právny záver vyjadrený v posúdení skutkov sťažovateľa, podľa ktorého ide o zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. d) Trestného zákona a o prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 a ods. 2 písm. a) a b) Trestného zákona. So zreteľom na uvedené možno uzavrieť, že dovolaním napadnuté uznesenie nespočíva na nesprávnom právnom posúdení skutku, ale ani na inom nesprávnom hmotnoprávnom posúdení tak, ako to sťažovateľ namietal v podanom dovolaní, a preto ním uvádzaný dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku nie je daný.

Podľa prezentačnej pečiatky obhajcu sťažovateľa uznesenie najvyššieho súdu mu bolo doručené 23. marca 2009.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom

súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu tento nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko

odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).

Ústavný súd považuje sťažnosť za zjavne neopodstatnenú.

Podstata sťažovateľových námietok spočíva jednak v nesprávnom hodnotení vykonaného dokazovania a z toho vyplývajúcich nesprávnych skutkových zisteniach, ako aj v nesprávnom hmotnoprávnom posúdení zisteného skutku.

Treba konštatovať, že závery najvyššieho súdu sú z pohľadu ústavného súdu vyčerpávajúce a presvedčivé. Najvyšší súd dostatočným spôsobom vysvetlil, prečo nepovažoval uplatnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku za naplnený. Jeho úvahy v žiadnom prípade nemožno považovať ani za arbitrárne, ale ani za zjavne neodôvodnené. Preto nebol dôvod do týchto záverov zasahovať na základe tých námietok, ktoré sťažovateľ v podanom dovolaní uplatnil.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. júna 2009